

Na výši čistého jmění domácností má největší vliv vlastnictví nemovitostí

15.12.2023 - Jan Cieslar, Petra Krmelová | Český statistický úřad

Průměr čistého jmění českých domácností činil v letech 2021 a 2022 přibližně 3,5 milionu korun, přičemž medián dosáhl zhruba 2,5 milionu korun.

- **Vyplývá to z aktuálních výsledků šetření Finanční situace domácností, jehož cílem je zmapovat finanční a majetkové poměry v Česku. Výsledky tohoto šetření se u nás zveřejňují vůbec poprvé.**

Ukazatel čisté jmění domácnosti, který je hlavním výstupem šetření, se skládá z hodnoty celkového majetku, od které jsou odečteny případné dluhy domácnosti. Tyto jedinečné údaje přitom nelze zjistit jiným způsobem než přímým dotazováním. Šetření Finanční situace domácností, které je koordinováno Evropskou centrální bankou, provádí Český statistický úřad (ČSÚ) ve spolupráci s Českou národní bankou (ČNB).

„Mediánová hodnota celkového majetku domácností, který je tvořen finančními a nefinančními aktivy, byla 2,6 milionu korun v roce 2021 a 2,9 milionu korun v roce 2022. Z celkového majetku domácností tvořila zhruba 88 % nefinanční aktiva, tedy zejména nemovitosti, dopravní prostředky či cennosti, zbylých 12 % pak aktiva finanční,“ říká Marek Rojíček, předseda Českého statistického úřadu. Za finanční aktiva se považují všechny formy vkladů a spoření, cenných papírů, prostředky investované v investičních nebo kapitálových životních pojištěních a v podílových fondech, úspory v hotovosti, ale také například kryptoměny. Z hlediska finančních aktiv jsou nejvíce užívané vklady, a to až u 95 % domácností.

Pro zjištění hodnoty čistého jmění domácnosti je třeba od celkového majetku odečíst případné dluhy. *„Více než tři čtvrtiny českých domácností v šetření uvedly, že nemají žádný dluh. U domácností, které dluh mají, činil v roce 2021 jeho medián necelých 350 tisíc korun, v roce 2022 se dále zvýšil na 400 tisíc korun,“* upozorňuje Jan Brůha, ředitel odboru ekonomického výzkumu sekce měnové ČNB. Dluh přiznala více než pětina domácností, přičemž zhruba 11 % mělo hypotéku na hlavní bydlení. Mezi ostatní dluhy patří různé druhy bankovních a nebankovních půjček, nesplacené částky na kreditních kartách, ale i půjčky od příbuzných.

V letech 2021 a 2022 bydlely tři čtvrtiny domácností ve vlastním domě či bytě. Z nich přibližně 16 % mělo své hlavní bydlení zatížené hypotékou nebo jiným úvěrem. Další nemovitost vlastnilo zhruba 23 % domácností.

„Čisté jmění českých domácností je dáno především vlastnictvím bytu nebo domu. V roce 2022 dosáhl medián čistého jmění domácností žijících ve vlastním bydlení přibližně 3,7 milionu korun, zatímco u domácností bydlících v pronájmu šlo pouze o 200 tisíc korun,“ uvádí Táňa Dvornáková, vedoucí oddělení sociálních šetření ČSÚ. Čisté jmění domácnosti roste úměrně s počtem jejích členů. Zatímco medián čistého jmění u jednočlenných domácností činil mezi roky 2021 a 2022 přibližně 1,6 mil. Kč (průměr zhruba 2,4 mil. Kč), u pěti a vícečlenných domácností dosáhl 3,8 mil. Kč (resp. 4,9 mil. Kč). Čisté jmění přitom dosahuje vyšších mediánových i průměrných hodnot u domácností s vyššími příjmy a u domácností žijících ve větších obcích.

V mezinárodním srovnání napříč eurozónou se Česká republika řadila k těm zemím, kde domácnosti

vykazují nižší hodnotu čistého jmění. „Z dat publikovaných Evropskou centrální bankou za referenční rok 2021 je patrné, že medián čistého jmění českých domácností dosáhl 97,3 tisíc eur a průměr 138,9 tisíc eur, čímž se dané hodnoty řadí mezi Slovensko a Portugalsko,“ uzavírá Jan Brůha. Nejvyšší hodnotu mediánu čistého jmění vykazaly domácnosti v Lucembursku, naopak nejnižší v Lotyšsku.

Podrobnější informace přináší publikace *Finanční situace domácností za roky 2021 a 2022*.

Poznámka:

Medián je hodnota, která se nachází přesně uprostřed ve skupině seřazených hodnot. Polovina posuzovaných hodnot je tedy menších než medián a druhá polovina je větších než medián. Oproti tomu aritmetický průměr je součet hodnot vydělený jejich počtem.

https://www.czso.cz/csu/czso/na-vysi-cisteho-jmeni-domacnosti-ma-nejvetsi-vliv-vlastnictvi-nemovitos-ti?mtm_campaign=rss